

Gemeenteraad

Zitting van 2 november 2021
Bedrijfsvoering - Organisatieadvies

2021_RAAD_00044 Programmabegroting 2022-2025 gemeente Steenwijkerland

Overlegd met

Vele collega's binnen de organisatie

Portefeuillehouder

M. Scheringa

Andere betrokken portefeuillehouders

B. Harmsma

T. Jongman

T. Bijl

J.H. Bats

Samenvatting

Voor u ligt de begroting 2022-2025. De laatste begroting die wij met dit college op zullen stellen. Volgend jaar zal immers een nieuwe bestuursperiode aanvangen, met een nieuw college en een nieuwe raad. En ongetwijfeld nieuwe prioriteiten, doelen en acties. Veel van wat de gemeente doet en moet doen zal in de nieuwe bestuursperiode echter ook in het verlengde liggen van wat er nu gedaan en opgepakt wordt.

Naar onze mening biedt de voorliggende begroting een goede basis voor de toekomst van Steenwijkerland. Daarvoor hebben we, samen met u, wel het nodige moeten doen. Het jaar 2020 was een moeilijk jaar met veel onzekerheden. Wij waren genoodzaakt om fors te bezuinigen en de lasten te verhogen. Deze maatregelen gecombineerd met meer middelen vanuit het rijk maakt dat we er in financiële zin nu beter voor staan dan een jaar geleden. Dat vertaalt zich onder ander in het feit dat de lokale lasten in 2022 niet zullen stijgen, maar zelfs per saldo gemiddeld dalen voor onze inwoners en ondernemers. Ook zijn de scores op de financiële kengetallen verbeterd en presenteren we een financieel robuust meerjarensaldo. We kunnen als gemeente weer een 'stootje verdragen'!

Ook lijken wij als gemeente de coronacrisis relatief goed te hebben doorstaan, al geldt dat zeker niet voor iedereen. Veel inwoners zijn gevaccineerd en hebben hun weg weer gevonden in het dagelijks leven, werk en school. De afgelopen periode heeft vaak op een mooie manier de veerkracht van individuen en de samenleving zichtbaar gemaakt.

Beschrijving

Inleiding

Tijdens de raadsvergaderingen van 2 november 2021 en 9 november 2021 wordt de Programmabegroting 2022-2025 door uw raad behandeld. In voorliggende begroting treft u onze ambities, doelen, beoogde resultaten en concrete acties aan, inclusief de financiële vertaling.

Voorstel

Vaststellen van de Programmabegroting 2022-2025 en de Meerjaren Begroting Grondexploitaties 2021 e.v..

Argumenten

1.1 De kaders die zijn gepresenteerd in de Perspectiefnota (PPN) 2021-2025 zijn als uitgangspunt genomen voor de Programmabegroting 2022-2025. Voor de prijsinflatie gemeentelijke belastingen en rechten geldt dat we voor 2022 hebben gerekend met 1,7% stijging conform de uitgangspunten in de PPN. Uitzondering is de OZB, vanwege het amendement dat uw raad bij de behandeling van de PPN 2021-2025 heeft aangenomen om de OZB in 2022 niet te laten stijgen.

1.2 In paragraaf 4.1 is de ontwikkeling van de lokale lasten toegelicht. In 2022 dalen de gemiddelde woonlasten voor eigenaren en gebruikers met 2,6%. Dit wordt veroorzaakt doordat de OZB niet stijgt ten opzichte van 2021, een 4% verlaging van de afvalstoffenheffing en een eveneens 4% verlaging van de rioolheffing. Wij vinden het verantwoord om de tarieven voor afval en riool te verlagen, gezien de stand van de bijbehorende voorzieningen (riool en reiniging), gecombineerd met onze meerjarenprognose voor de uitgaven.

1.3 In 2022 moeten we investeren in de drie zwembaden in Steenwijkerland. Dit loopt via de voorziening maatschappelijk vastgoed. De uitgaven voor de zwembaden betreft zowel onderhoud als investeringen. In totaal vragen we uw raad een krediet van € 344.649 beschikbaar te stellen voor zwembaden.

1.4 Het bestedingsplan uit de PPN 2021-2025 is integraal overgenomen in de begroting. Met het bestedingsplan is een investering gemoeid van in totaal € 1.317.500. Hiervoor vragen we uw raad om krediet te verstrekken. Dit bedrag is € 30.000 lager dan het totaalbedrag dat is gepresenteerd in de PPN. Oorzaak is gelegen in een motie die door uw raad is aangenomen om de investering voor de vervanging van de verlichting van de kerktoeren in Blokzijl te vervroegen (van 2022 naar 2021). Met het aanvullend bestedingsplan zijn geen investeringen gemoeid.

1.5 Voor de investeringen die voor 2022 op de planning staan in het kader van het uitvoeringsplan riolering vragen wij uw raad een krediet van in totaal € 1.626.500 beschikbaar te stellen. Het krediet is bedoeld voor de volgende investeringen: vervangen rioolgemalen (€ 400.000), vervangen riolering (€ 894.000) en vervangen oeverconstructies (€ 332.500).

1.6 Wij vragen uw raad een krediet van € 443.500 beschikbaar te stellen voor de in bijlage 1 vermelde aanschaf/vervanging van bedrijfsmiddelen in 2022. Dit is een krediet dat we jaarlijks via de begroting aanvragen.

1.7 Jaarlijks bieden we de Meerjaren Begroting Grondexploitatie (MBG) aan als bijlage bij de Programmabegroting. In de MBG is de financiële stand van zaken van alle grondexploitaties in beeld gebracht. Enerzijds bieden we daarmee inzicht in het bouwprogramma, de financiën en de risico's per individuele grondexploitatie. Anderzijds maken we daarmee ook inzichtelijk wat dat betekent op 'macroniveau' (voorheen 'het grondbedrijf').

1.8 De extra middelen voor de jeugdzorg zijn alleen voor het jaar 2022 toegekend door het Rijk. Voor de jaren 2023 tot en met 2025 kiezen wij ervoor een stelpost aan de inkomstenkant op te nemen, omdat wij ervan uit gaan dat een nieuw kabinet ook structureel de benodigde financiën beschikbaar zal stellen. Het is toegestaan om dit zo in de begroting op te nemen: *Het Rijk, de VNG en het IPO hebben gezamenlijk afgesproken dat alle gemeenten in de jaarschijven 2023 tot en met 2025 van de meerjarenraming 75% van de bedragen onder de Hervormingsagenda van de Commissie van Wijzen als stelpost mogen opnemen in de begroting.* Onze financieel toezichthouder, de provincie Overijssel, zal onze begroting dus op deze wijze beoordelen. Wij mogen in onze meerjarenbegroting, vooruitlopend op definitieve besluitvorming door het kabinet, een stelpost opnemen.

1.9 De Algemene reserve vaste buffer bedraagt ultimo 2021 € 12.846.000. Dit bedrag is lager dan de gestelde norm van € 13.895.000 op basis van de 'Nota Reserves en Voorzieningen 2017' (voor een nadere toelichting op de berekening, zie paragraaf 3.8.1.). Voorstel is om deze reserve weer op

niveau te brengen. Wij stellen voor om in 2022 geen bedrag over te hevelen van de Algemene reserve vrij besteedbaar naar de Algemene reserve vaste buffer, maar de benodigde storting van € 1.049.000 ten laste te brengen begrotingssaldo 2022. Het begrotingssaldo laat dit toe en daarmee we verbeteren we onze vermogenspositie.

1.10 In de Najaarsnota 2021 hebben we voorgesteld om geen einddatum te verbinden aan de 'reserve opvangen tekorten Sociaal Domein'. In voorliggende begroting stellen we voor om het resterende bedrag van € 409.187 over te hevelen van de 'reserve opvangen tekorten Sociaal Domein' naar de 'Algemene reserve vrij besteedbaar' en de titel van de bestemmingsreserve te veranderen in 'bestemmingsreserve coronagerelateerde uitgaven Sociaal Domein'.

1.11 Met het vaststellen van de vijf bestuursprogramma's zijn de doelen en resultaten voor 2022 bepaald.

Kanttekeningen en risico's

In paragraaf 4.2 zijn de financiële risico's in beeld gebracht. Op basis van de in het risicoprofiel opgenomen risico's, die gekwantificeerd kunnen worden, bedraagt het totale risicobedrag afgerond € 8,7 miljoen. Op basis van de gehanteerde wegingsfactoren bedraagt het risicobedrag afgerond € 2,9 miljoen. Worden ook de PM-posten, de niet-kwantificeerbare risico's, bij de afweging betrokken dan schatten wij in dat voldoende weerstandscapaciteit aanwezig als sprake is van financiële tegenvallers. Dat vertaalt zich in 2022 in een score van 6,1 op de weerstandsratio (zie paragraaf 4.2.5.7.).

Duurzaamheid en social return

N.v.t.

Financiële toelichting

In paragraaf 2.3 is het financieel meerjarenbeeld voor de periode 2022 tot en met 2025 gepresenteerd (bedragen x € 1.000):

Meerjarenbeeld	2022	2023	2024	2025
Saldo PPN 2021-2025	62	762	1.487	1.182
Moties en amendementen	-331	-331	-331	-331
Financiële gevolgen gemeentefonds (incl. stelpost jeugdzorg)	4.564	2.804	2.236	2.636
Overige wijzigingen	-2.042	-1.643	-2.083	-2.177
Saldo Programmabegroting 2022-2025 (+ = positief saldo)	+ 2.253	+ 1.592	+ 1.309	+ 1.310

We presenteren een sluitende meerjarenbegroting voor alle jaren. De cijfers zijn, zoals gebruikelijk, gebaseerd op de meicirculaire 2021 waarover u in het voorjaar bent geïnformeerd. Over de financiële gevolgen van de septembercirculaire 2021 van het gemeentefonds en de actuele BUIG-ramingen zullen wij u separaat informeren.

Uitvoering en planning

De Programmabegroting 2022-2025 wordt op twee momenten behandeld in de raad, namelijk op 2 november en op 9 november. Voor die tijd, op 27 oktober, worden de raadsleden in de gelegenheid gesteld om technische vragen te stellen aan de betrokken ambtenaren.

Is het besluit openbaar?

Ja

Besluit

Beslispunt 1

In te stemmen met de kaders voor de samenstelling van de Programmabegroting 2022-2025 zoals opgenomen in hoofdstuk 3.2.

Beslispunt 2

De tarieven voor gemeentelijke belastingen en rechten vast te stellen overeenkomstig onderstaande voorstellen:

- a. de onroerende-zaakbelastingen in 2022 niet te verhogen ten opzichte van 2021;
- b. de rioolheffing in 2022 met 4% te verlagen ten opzichte van 2021 en het dekkingspercentage voor 2022 te bepalen op 81,1%;
- c. de afvalstoffenheffing in 2022 met 4% te verlagen ten opzichte van 2021 en het dekkingspercentage voor 2022 te bepalen op 75,5%. Daarbij is rekening gehouden met een ongewijzigd tarief per zak van € 1,55 per aanbieding;
- d. de lijkbezorgingsrechten te verhogen met 1,7% ten opzichte van 2021 en het dekkingspercentage voor 2022 te bepalen op 75,0%.

Beslispunt 3

Een krediet van € 344.649 beschikbaar te stellen voor zwembaden zoals opgenomen in hoofdstuk 2.10.

Beslispunt 4

Een krediet van € 1.317.500 beschikbaar te stellen voor het bestedingsplan 2022-2025 zoals opgenomen in hoofdstuk 3.3.

Beslispunt 5

Een krediet van € 1.626.500 beschikbaar te stellen voor het uitvoeringsplan riolering 2022 zoals opgenomen in hoofdstuk 4.1.8.

Beslispunt 6

Een krediet van € 443.500 beschikbaar te stellen voor de in bijlage 1 vermelde aanschaf/vervanging van bedrijfsmiddelen in 2022.

Beslispunt 7

Op basis van de 'Meerjaren Begroting Grondexploitaties 2021 e.v.':

- a. de grondexploitaties voor woningbouwprojecten en bedrijventerreinen die onderhanden zijn gewijzigd vast te stellen;
- b. het college te machtigen, indien de markt- en economische omstandigheden daartoe aanleiding geven, tegen andere grondprijzen te verkopen dan opgenomen in de desbetreffende grondexploitaties onder de voorwaarde van een blijvend minimaal sluitende grondexploitatie.

Beslispunt 8

Vanaf 2023 een stelpost aan de inkomstenkant te creëren voor extra middelen van het Rijk voor de jeugdzorg (maximaal 75%).

Beslispunt 9

Een bedrag van € 1.049.000 te storten in de 'Algemene reserve vaste buffer' en dit bedrag ten laste te brengen van het begrotingssaldo 2022.

Beslispunt 10

Een bedrag van € 409.187 over te hevelen van de 'reserve opvangen tekorten Sociaal Domein' naar de 'Algemene reserve vrij besteedbaar' en de titel van de bestemmingsreserve te veranderen in 'bestemmingsreserve coronagerelateerde uitgaven Sociaal Domein'.

Beslispunt 11

De vijf bestuursprogramma's vast te stellen.